

Banca Națională a Moldovei

Nr. 31-002/49/2552

26.08.2022

Ministerul Economiei
Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1,
MD-2033, mun. Chișinău

Copie
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale, 1
MD-2033, mun. Chișinău

Ca urmare a examinării *proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (stimularea comerțului electronic), număr unic 559/ME/2022*, expediat pentru avizare prin scrisoarea Cancelăriei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-23-7676 din 04.08.2022, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, Vă comunică următoarele.

Banca Națională a Moldovei recunoaște importanța subiectului incluziunii financiare și consideră că acesta reclamă o abordare sistemică, complexă ținând cont de recomandările enunțate de Fondul Monetar Internațional în Raportul de asistență tehnică nr. 22/30 din februarie 2022 al Fondului Monetar Internațional – evaluarea stabilității sectorului financiar (Republica Moldova)¹ și anume dezvoltarea unei Strategii naționale de incluziune financiară (elaborată și gestionată de autoritatea publică față de care sunt responsabili subiecții cărora le vor fi atribuite roluri de implementare a acesteia) și instituirea unui mecanism de coordonare la nivel înalt.

În acest context, remarcăm că la secțiunea "Incluziune financiară" din raportul menționat *supra*, Fondul Monetar Internațional constată că în Republica Moldova se atestă lipsa unei Strategii naționale de incluziune financiară care să ia în considerare toate dimensiunile relevante pentru furnizarea și utilizarea produselor financiare la prețuri accesibile. În plus, Republica Moldova nu are o agenție, organism instituțional, cum ar fi un Comitet de incluziune financiară la care să participe instituțiile publice cheie, cu mandat special de dezvoltare, implementare și monitorizare a strategiei naționale de incluziune financiară.

¹A se vedea Raportul de asistență tehnică nr. 22/30 din februarie 2022 al Fondului Monetar Internațional – evaluarea stabilității sectorului financiar (Republica Moldova), pag. 38, pag. 54 (termene implementare). <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2022/02/07/Republic-of-Moldova-Technical-Assistance-Report-Financial-Sector-Stability-Review-512884>

În vederea celor constatate, Fondul Monetar Internațional vine cu o serie de recomandări, și anume: "Cadrul instituțional pentru incluziunea financiară va beneficia de dezvoltarea unei strategii naționale de incluziune financiară și instituirea unui mecanism de coordonare la nivel înalt. Strategia națională de incluziune financiară ar trebui să stea la baza eforturilor pentru dezvoltarea unui set coordonat de măsuri pentru a stimula incluziunea financiară. Autoritățile ar trebui să evalueze oportunitatea înființării unui comitet de incluziune financiară la nivel înalt în care să fie reprezentate instituțiile publice cheie precum Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Educației și Cercetării. Comitetul ar trebui să fie responsabil pentru dezvoltarea, implementarea și monitorizarea strategiei naționale de incluziune financiară. Având în vedere importanța acestui domeniu, autoritățile vor beneficia de asistență tehnică." Remarcăm, *inter alia*, că Fondul Monetar Internațional recomandă nu doar dezvoltarea unei Strategii naționale de incluziune financiară, ci și necesitatea înființării unui comitet de incluziune financiară care să fie responsabil pentru dezvoltarea, implementarea și monitorizarea strategiei naționale de incluziune financiară și în componența căruia trebuie să fie incluse mai multe instituții publice cheie. La fel, menționăm că întru implementarea Strategiei naționale de incluziune financiară și instituirea unui mecanism de coordonare la nivel înalt, Fondul Monetar Internațional acordă grad de prioritate înalt acestui domeniu și acordă "termen lung" pentru dezvoltarea acestuia.

În contextul celor expuse *supra*, Banca Națională a Moldovei, nu susține modificările propuse la art. IV din proiectul examinat, inclusiv în partea care prevede completarea cu o nouă atribuție - promovarea inovațiilor și transformarea digitală a pieței financiare, considerând pripită atribuirea unei astfel de atribuții unei autorități în lipsa unei strategii naționale de incluziune financiară, a unui mecanism clar de coordonare și gestionare a acestei strategii, precum și a unui comitet special format în acest sens. Mai mult, menționăm că însăși redacția propusă de autor la art. IV din proiect și anume instituirea unei atribuții concrete pentru Banca Națională a Moldovei de promovare a inovațiilor și transformării digitale a pieței serviciilor financiare și crearea Centrului Informațional FinTech, urmează a fi revizuită, or, aceasta nu ține cont de obiectivele fundamentale ale Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. 4 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, care derivă din principiile internaționale general acceptate și cele mai bune practici, în special recomandările Comitetului Basel privind Supravegherea Bancară și Directivele Uniunii Europene privind siguranța și stabilitatea sistemului financiar.

Totuși, având în vedere prioritatea acestui subiect, Banca Națională a Moldovei își exprimă disponibilitatea pentru contribuirea la consolidarea unei abordări holistice a obiectivelor de incluziune financiară, prin participarea la elaborarea unei Strategii naționale de incluziune financiară și a unui mecanism bine determinat de gestionare a acestei strategii.

Alte propuneri la textul proiectului:

La art. II din proiect, menționăm că lit a) de la art. 7² (nou propus prin proiect) contravine prevederilor art.50 alin.(4) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda

electronică care stipulează „Prestatorul de servicii de plată nu împiedică pe beneficiarul plății să ofere o reducere pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată. Beneficiarul plății nu are dreptul să solicite de la plătitor comision pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată”. La fel, observăm că acest articol operează cu sintagmele „mecanisme de plată” și „metode de plată” și în acest sens propunem ajustarea terminologiei utilizate conform prevederilor Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară și Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, care utilizează noțiunea de ”instrument de plată” și ”mijloc de plată”. Totodată, în sensul interzicerii aplicării comisioanelor pentru plățile în numerar și fără numerar, la fel și pentru menținerea prețurilor, reducerilor pentru produsul comercializat - egale, indiferent de metoda de plată, recomandăm a se revedeă prevederile art. 880 alin.(1) din Codul Civil întru corelarea acestora cu prevederile art.50 alin.(4) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică și cu prevederile prezentului proiect. În aceeași ordine de idei, sugerăm evaluarea oportunității specificării consecințelor nerespectării acestei noi norme sau, eventual, inserarea unei trimiteri la norma Codului contravențional care poate fi aplicată în cazul nerespectării acestor obligații.

La art. III din proiect, propunem excluderea sintagmei ”contul de plată/monedă electronică” și menținerea doar a sintagmei ”contul de plată”, deoarece în sensul noțiunilor prevăzute de Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, contul care stochează moneda electronică se încadrează în noțiunea cont de plăți dacă este utilizat pentru a primi/efectua plăți.

La art. XIII din proiect, care modifică prevederile Codului muncii nr. 154/2003, sugerăm evaluarea oportunității preluării propunerilor de modificare a Codului Muncii, precum și a altor prevederi relevante în contextul realizării scopului propus de autor (stimularea comerțului electronic), din proiectul de lege prin care se promovează plățile fără numerar, înregistrat în Parlament cu nr. 37 din 10.02.2020 (Art. II).

În acest context, propunem:

La articolul 141, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Plata salariului se efectuează în numerar sau prin virament. În cazul organizațiilor cu mai mult de 10 angajați și cu sediul înregistrat într-un oraș sau municipiu, plata salariului se efectuează prin virament la contul salariatului deschis la prestatorul de servicii de plată licențiat din Republica Moldova sau la contul persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate cu achitarea serviciilor de transfer și a comisioanelor aferente din contul angajatorului. În caz că salariatul sau persoana împuternicită de acesta indică drept destinație a transferului salariului un cont de plăți la un prestator de servicii de plată din străinătate, achitarea serviciilor de transfer și a comisioanelor aferente se efectuează conform prevederilor negociate între angajator și angajat sau reprezentantul angajatului.”

La articolul 142 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În funcție de forma de plată a salariului, acesta se achită în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă fie: nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta,

în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariațului sau se transferă la contul salariațului deschis la prestatorul de servicii de plată, sau la contul persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, dar:

- a) nu mai rar decât de două ori pe lună pentru salariații remunerați pe unitate de timp sau în acord;
- b) nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției.

Generalizând cele menționate *supra*, Banca Națională a Moldovei mizează pe concursul Dvs. întru ajustarea dispozițiilor proiectului și își anunță disponibilitatea pentru a conlucra în vederea identificării unor soluții agreeate în comun, care vor ține cont atât de obiectivele autorilor proiectului, cât și de recomandările exprimate în prezentul aviz.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Digitally signed by Armasu Octavian
Date: 2022.08.26 18:05:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Banca Națională a Moldovei

Nr. 31-002/62/3135

02.11.2022

Ministerul Economiei

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1,

MD-2033, mun. Chișinău

Ca urmare a reexaminării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (stimularea comerțului electronic), număr unic 559/ME/2022, expediat pentru avizare repetată prin scrisoarea Ministerului Economiei al Republicii Moldova nr. 07-2771 din 05.10.2022, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, vă comunică următoarele.

La art. II din proiect prin care se completează Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi cu un nou articol (art. 7²), înțelegem că finalitatea urmărită de autor este de a asigura un preț final identic pentru consumator în cazul utilizării diferitor instrumente și mijloace de plată. În acest context, atenționăm asupra prevederilor art. 880 alin. (1) din Codul Civil al Republicii Moldova, care prevede că „(1) Profesioniștilor li se interzice să perceapă de la consumatori comisioane aferente utilizării unui anumit mijloc de plată care depășesc costul suportat de profesionist pentru utilizarea unor astfel de modalități de plată [...]”. În sensul acestor dispoziții, prețul final va fi modelat prin comisioanele aplicate de profesioniști, și poate fi diferit pentru consumatorul final în funcție de modalitatea de plată concretă, chiar dacă mărimea reducerilor aplicate va fi identică. În același timp, având în vedere și dezideratele de promovare a plăților fără numerar, art. 50 alin. (4) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică stabilește că „(4) Prestatorul de servicii de plată nu împiedică pe beneficiarul plății să ofere o reducere pentru utilizarea unui instrument de plată sau serviciu de plată [...]”. Pe cale de consecință, semnalăm că prevederile art. 7² propus prin proiect, pe de o parte, vor descuraja promovarea plăților fără numerar, prin interdicția aplicării reducerilor în cazul utilizării instrumentelor de plată, și, pe de altă parte, nu își vor atinge finalitatea de asigurare a unui preț identic pentru consumator, în virtutea normelor din art. 880 din Codul Civil al Republicii Moldova. Ținând cont de aceste aspecte, recomandăm revederea redacției normelor propuse în art. 7² din proiect și modificarea corespunzătoare a art. 880 din Codul Civil al Republicii Moldova.

Având în vedere importanța prevederilor *supra*, sugerăm reglementarea în proiect și a consecințelor nerespectării acestor noi norme sau, eventual, indicarea unei trimiteri la norma codului contravențional care poate fi aplicată în cazul nerespectării acestor obligații.

Suplimentar la cele menționate, remarcăm că scopul urmărit de autor prin reglementarea propusă la art. II, pare să nu corespundă explicației oferite de autor în nota informativă care prevede că deși

scopul modificării constă în obligația de aplicare a reducerilor identice în cazul utilizării instrumentelor de plată și a mijloacelor de plată, totodată, practica care a devenit răspândită în ultimele 12 luni prin aplicarea reducerilor adiționale în cazul achitărilor cu cardurile de plată rămâne posibilă. În acest context, menționăm că în conformitate cu art. 71 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, nota informativă servește la interpretarea actului normativ.

La art. III care modifică Legea privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri nr. 22/2018, atenționăm că deși în sinteză a fost acceptată propunerea Băncii Naționale, pe proiect nu au fost operate modificările corespunzătoare, astfel reiterăm: Propunem excluderea sintagmei „contul de plată/monedă electronică” și menținerea doar a sintagmei „contul de plată”, deoarece în sensul noțiunilor prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, contul care stochează moneda electronică se încadrează în noțiunea cont de plăți dacă este utilizat pentru a primi/efectua plăți.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Digitally signed by Armașu Octavian
Date: 2022.11.02 12:11:49 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 48, tel: (+373-22) 820801, 811801, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 04-01/2095

„23” august 2022

Ministerul Economiei

copie: Cancelaria de Stat

La nr: 18-23-7676 din 04 august 2022

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*stimularea comerțului electronic*) (*număr unic 559/ME/2022*) și, reieșind din competențele funcționale, comunică următoarele:

Cu referire la Art. XVI din proiectul de lege, prin care se intenționează a fi aduse modificări la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, care vor oferi dreptul de sub-contractare de către persoanele împuternicite a altei persoane împuternicite în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal, ținem să specificăm că aceste dispoziții sunt parțial preluate din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (*Regulamentul general privind protecția datelor*).

Astfel, se va sublinia că modificările înaintate la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, prin prezentul proiect de lege, nu va alinia sub nici o formă legislația națională la standardele europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal și nu va oferi un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților de date cu caracter personal, or, chiar dacă, aparent, se preiau unele prevederi din Regulamentul general privind protecția datelor, acestea nu sunt suficiente pentru a crea condițiile necesare pentru prelucrarea conformă a datelor cu caracter personal, rămânând neacoperite/nereglementate alte situații care necesită intervenție.

Atât timp cât în legislația națională nu este transpus Regulamentul general privind protecția datelor, acesta nu va asigura garanții suficiente pentru protejarea datelor cu caracter personal și a drepturilor subiecților de date.

În lumina celor menționate supra, CNPDCP consideră necesar ca modificările cadrului normativ să survină odată cu adoptarea noului pachet legislativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal, care este examinat în cadrul grupului de lucru creat de Ministerul Justiției și urmează să elimine neconcordanțele între cadrul legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal și reglementările existente la nivel european.

Totuși, în situația în care se vor susține modificările propuse la Art. XVI din proiect, este de menționat că aceste norme nu sînt complete și nu reglementează instituirea obligațiilor și a răspunderii individualizate a persoanelor împuternicite în raport cu operatorul, așa cum statuează prevederile Regulamentului general privind protecția datelor.

Drept urmare, prevederile formulate la art. 30 din Legea nr. 133/2011, urmează a fi completate suplimentar cu următoarele dispoziții legale, care corespund alin. (4) și alin. (9) a art. 28 din Regulamentul general privind protecția datelor:

„- În cazul în care o persoană împuternicită de un operator recrutează o altă persoană împuternicită pentru efectuarea de activități de prelucrare specifice în numele operatorului, aceleași obligații privind protecția datelor prevăzute în contractul sau în alt act juridic încheiat între operator și persoana împuternicită de operator, revin celei de a doua persoane împuternicite, prin intermediul unui contract sau al unui alt act juridic, în special furnizarea de garanții suficiente pentru punerea în aplicare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să îndeplinească cerințele prezentei legi. În cazul în care această a doua persoană împuternicită nu își respectă obligațiile privind protecția datelor, persoana împuternicită inițială rămâne pe deplin răspunzătoare față de operator în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor acestei a doua persoane împuternicite.

- Contractul sau celălalt act juridic se formulează în scris, inclusiv în format electronic.”

Digitally signed by Muntean Victoria
Date: 2022.08.23 08:28:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victoria MUNTEAN
Director

*Documentul a fost semnat electronic în conformitate
cu prevederile art. 5 și art. 13 ale Legii privind semnătura
electronică și documentul electronic*

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, str. Serghei Lază, 48, tel: (+373-22) 820801, 811801, fax: 820807, www.datepersonale.md

Nr. 04-01/2676

„27” octombrie 2022

La nr. 07-2771 din 05.10.2022

Ministerul Economiei al
Republicii Moldova

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP) a examinat repetat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*stimularea comerțului electronic*) (*număr unic 559/ME/2022*) și, reieșind din faptul că au fost acceptate propunerile CNPDCP expuse pe marginea conținutului proiectului de lege, comunicăm despre lipsa obiectivelor suplimentare.

Totodată, reiterăm că având în vedere importanța ajustării, cât mai urgentă, a cadrului legal național la reglementările europene din domeniul protecției datelor și a fortificării Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal, CNPDCP a solicitat suportul Ministerului Justiției, care a instituit un grup de lucru interinstituțional în vederea transpunerii prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 și Directivei (UE) 2016/680 în legislația națională, în componența căruia intră reprezentanți atât din partea autorităților publice, cât și a sectorului privat. **Lucrările grupului de lucru au demarat la finele lunii august curent.**

Totodată, proiectele de legi au fost incluse în Planul Parlamentului Republicii Moldova privind prioritățile stabilite pentru perioada octombrie-decembrie 2022 pe domeniul legislativ, or, urmează a remarcă că și proiectul prezentat spre avizare va intra în vigoare de la 01.01.2023.

Prin urmare, ținem să reiterăm că CNPDCP consideră indispensabil ca modificările cadrului normativ strategic evidențiate de reprezentanții comunității de afaceri, să survină odată cu adoptarea noului pachet legislativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal, care va acoperi și reglementa întreg spectru de raporturi juridice – inclusiv cele semnalate la moment a fi problematice în exercitarea unor activități economice de către mediul de afaceri.

Or, după cum a fost menționat, nu o singură dată, atât timp cât în legislația națională nu este transpus Regulamentul (UE) 2016/679, aceste blocuri de reglementări intenționate a fi incluse în Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, nu vor asigura condițiile necesare pentru prelucrarea conformă a datelor cu caracter personal, rămânând neacoperite/nerăgimentate alte situații care necesită intervenție, precum și nu vor oferi garanții suficiente pentru protejarea datelor cu caracter personal și a drepturilor subiecților de date.

Digitally signed by Colomiticenco Angela
Date: 2022.10.27 15:35:24 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela COLOMICENCO
Director adjuncț

Documentul a fost semnat electronic în conformitate
cu prevederile art. 5 și art. 13 ale Legii privind semnătura
electronică și documentul electronic